

Studieplan 2012/2013

Bachelor - Faglærerutdanning for tospråklige

Studiepoeng: 180

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet har et omfang som tilvarer tre år som fulltidsstudium på høgskolenivå. De enkelte fagtilbudene vil bli lagt opp som deltidsstudium med en progresjon tilsvarende 30 studiepoeng fordelt over ett år. Hele studieforløpet kan med andre ord taes over tid innen en ramme på 3 til 6 år som ordinær tidsperiode.

Innledning

Om "Høgskolen i Norge"

Ni høgskoler har gått sammen om å utvikle en modell for en 3-årig bachelor fagutdanning for tospråklige lærere. Sammen har disse ni, Høgskolen i Agder (HiA), Høgskolen i Bergen (HiB), Høgskolen Hedmark (HH), Høgskolen i Oslo (HiO), Høgskolen i Nesna (HiNe), Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Dronning Mauds Minne Høgskole (DMMH), Høgskolen i Østfold (HiØ) og Høgskolen i Vestfold (HiVe), mottatt prosjektmidler fra Utdannings- og forskningsdepartementet til å utvikle og igangsette dette studiet i samarbeid. Høgskolene utgjør et utdanningsnettverk som i denne sammenheng betegnes som Høgskolen i Norge (HiNorge). HiHm står som prosjektansvarlig og har koordineringsansvaret innen HiNorge.

Bakgrunnen og behovet for studiet

Det er og et klart og stort behov for å legge til rette for og forbedre minoritetsspråklige elevers skoleprestasjoner. Mange undersøkelser viser at norske elever, og spesielt minoritetsspråklige elever, kommer til kort i forhold til skolens og samfunnets krav til kunnskaper og kompetanse for eksempel i realfag og lesing (se bl.a. Bakken 2003, Øzerk 2003). Ved å høyne den faglige og pedagogiske kvaliteten på den tospråklig opplæringa og morsmålsopplæringa vil forbedringspotensialet være enormt. Det er i denne sammenhengen nødvendig å øke lærernes formelle pedagogiske kompetanse og deres kunnskap og forståelse av norsk barnehage og skole, barn, elev, læringssyn og arbeidsmåter i forhold til rammeplaner og læreplaner.

Det pågår et omfattende språk-revitaliserings-prosjekt innen det sørsamiske området i Norge, og mangelen på kvalifiserte lærere i sørsamisk vil bli et stadig økende behov i årene som kommer. Et slikt studietilbud er tenkt inkludert i dette bachelorstudiet.

Alle de samarbeidende høgskolene har eller har hatt ulike studietilbud til tospråklige lærere/morsmåslærere. Og de ser at et tettere samarbeid innenfor dette feltet er nødvendig. Det er umulig for én høgskole alene å dekke den nødvendige faglige bredde som et bachelortilbud krever. Erfaringene så langt viser og at målgruppa blir for lita og for geografisk spredt. Tanken bak etableringen av HiNorge er å gi et bedre samlet tilbud til alle tospråklige lærere/morsmåslærere og tospråklige assistenter i Norge. Ved å benytte erfaringer fra tidligere gjennomførte studier i bl.a. pedagogikk for morsmåslærere, PPU-tilbud for morsmåslærere, skolekunnskap og migrasjonspedagogikk, vil utdanningstilbudet for denne målgruppen kunne bli mer enhetlig.

Læringsutbytte

Studiet tar utgangspunkt i de grunnleggende verdier som er nedfelt i Lov om grunnskolen og Lov om barnehager og i gjeldende læreplanverk og rammeplan for grunnskole og barnehage.

Gjennom studiet skal studentene utvikle:

- Faglig kompetanse: Kunnskap om barn, barndom og pedagogisk arbeid med barn og ungdom i barnehage og grunnskole, kunnskap om ulike teorier og teorier innenfor og på tvers av relevante fagområder
- Didaktisk kompetanse: Kunnskap om og evne til å planlegge, gjennomføre og vurdere inkluderende undervisning.
- Sosial kompetanse: Forståelse for betydningen av et læringsmiljø preget av samarbeid, gjensidig respekt og gleden over å mestre for alle. Studentene skal utvikle forståelse og evne til samarbeid med barnas hjem, medarbeidere i barnehage/skole og andre samarbeidspartnere. Studentene skal tilegne seg ferdigheter i ledelse og pedagogisk veiledning.
- Endrings- og utviklingskompetanse: Evne til å vurdere fagutvikling og samfunnsendringer som har betydning for undervisningen, evne til å initiere og forholde seg til endringer innen egen institusjon (skole/barnehage).
- Yrkesetisk kompetanse: Evne til å reflektere over skolens/barnehagens verdigrunnlag, over egne verdier, holdninger og væremåte og over etiske utfordringer i læreryrket.

Gjennom studiet skal studentene få styrket sin bevissthet og holdning til egen kulturbakgrunn og sin oppgave som tospråklig og flerkulturell rollemodell og kulturformidler overfor både barn fra egen minoritetsgruppe, fra andre minoritetsgrupper og fra majoritetsgruppen.

Målgruppe

Studietilbudet retter seg mot tospråklige personer med minoritetsspråklig bakgrunn og er primært rettet mot de som i utgangspunktet ønsker å undervise *i og på* eget morsmål og *på* norsk, men ikke *i* norsk.

Kompetanse

Høgskolen i Hedmark

Studiet kvalifiserer for bachelorgrad og undervisningskompetanse i morsmål, og som faglærer i det morsmål og det (de) undervisningsfag som inngår i studentens studium. Grunnlag for graden er at studiet er en yrkesrettet utdanning av et omfang på 180 studiepoeng.

For de som oppfyller kravene til nødvendig norskkunnskaper, vil det være mulig å utvide kompetansen til **allmennlærer** eller **førskolelærer** ved å ta de fagene de mangler i utdanningen som påbygning ut over bachelorgrad.

Det er mulig på samme måte og med de samme kravene som til andre lærerutdanninger, å bygge videre på denne utdanningen til en **mastergrad**.

Opptakskrav

Kommer

Undervisnings- og læringsformer

I henhold til studieplan

Vurderingsformer

Den avsluttende vurderingen ved de ulike studieenhetene vil skje på ulike måter. Gjeldende krav om obligatoriske arbeider og avsluttende eksamensordninger kommer fram i den konkrete fagplanen for hver studieenhet.

Skikkethetsvurdering av studentene skjer gjennom hele studiet med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler § 42b nr. 7 og Forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene nr. F-60-99.

Internasjonalisering

Studieprogrammet kan ha innbygget inntil 120 studiepoeng ved institusjoner i utlandet. Når det gjelder studietilbud i morsmål, kan det bli aktuelt å gjennomføre denne studiemodulen ved universitet/høgskole i utlandet.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet inneholder pedagogikk (30 studiepoeng flerkulturell pedagogikk + 30 studiepoeng generelle pedagogikk) og morsmål (30 studiepoeng språk og tekst + 30 studiepoeng i morsmålsdidaktikk). I tillegg inngår det 60 studiepoeng, alternativt 30 + 30 poeng, i ett eller flere fag/fagområder.

Aktuelle morsmål som HiNorge vil kunne tilby er:

Høgskolen i Hedmark

- Urdu
- Tyrkisk
- Arabisk
- Vietnamesisk
- Kurdisk
- Somali
- Russisk
- Sørsamisk

Aktuelle fag/fagområdet som kan tilbys:

- KRL
- Matematikk
- Natur- og miljøfag
- Samfunnsfag
- Kroppsøving
- Engelsk
- Praktisk-estetiske fag

Fagplanene i de ulike pedagogikk- og fagtilbudene vil ta utgangspunkt i høgskolenes ordinære tilbud. Men de vil ha en særskilt innretning som gjør at studiet kan bygge opp under og nyttegjøre seg studentene egne språk og kulturerfaringer – dette ut fra et komparativt perspektiv.

Studietilbudene lyses ut felles. Den høgskolen innen nettverket som har utarbeidet og godkjent fagplanen for en enkelte fagenhet, står faglig ansvarlig for gjennomføringen. De fagtilbudene som får nok søkere, blir startet.

STUDIEMODELLEN - hver enhet er 30 studiepoeng

PEDAGOGIKK – flerkulturell

PEDAGOGIKK – generell

MORSMÅL

SPRÅKDIDAKTIKK

(inkl. begynnende lese- og skriveopplæring)

VALGFRITT FAG

VALGFRITT FAG

60 studiepoeng (eller 30 + 30) er valgfritt innenfor studietilbudets fagkrets. Studentene velger innenfor de studieenheterne som høgskolene gir som tilbud. Tidligere studier vil kunne bli innpasset etter søknad.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1

- [Morsmål](#)
30 studiepoeng
- [Språkdiraktikk](#)
30 studiepoeng
- [Pedagogikk - generell](#)
30 studiepoeng

Emneoversikt

Morsmål

Emnekode:

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Forkunnskaper

Normalt forutsetter studiet at studentene har kunnskaper og ferdigheter i det aktuelle språket på gymnasialt nivå, det vil si det nivået som kreves ved avslutningen av videregående utdanning i land hvor språket er elevenes førstespråk. I spesielle tilfeller kan det dispenseres fra dette kravet.

Læringsutbytte

Hovedmålet for morsmålsstudiet er at studentene skal få et godt faglig grunnlag for å drive opplæring i morsmål for minoritetselever i grunnopplæringen i Norge. Etter avsluttet studium skal studentene ha:

- avanserte ferdigheter i muntlig og skriftlig bruk av språket produktivt og reseptivt
- gode kunnskaper om språkets oppbygning, historiske utvikling og nåtidige variasjon
- gode kunnskaper om tekststruktur og teksttyper
- god evne til å analysere muntlig og skriftlig bruk av språket i forskjellige situasjoner, medier og sjangrer
- grunnleggende litteraturteoretiske og litteraturhistoriske kunnskaper
- gode kunnskaper om et utvalg skjønnlitterære tekster i forskjellige sjangrer og fra forskjellige epoker som det er mest aktuelt å lese sammen med elever i skolen
- god evne til å analysere skjønnlitterære tekster ut fra enkle litteraturanalytiske teorier og modeller

Innhold

I studiet skal studentene arbeide på tre hovedfelter som til dels vil være integrert med hverandre: ferdighetsutvikling, teoritilegnelse og tekstlesing og tekstanalyse.

Ferdighetsutviklingen dreier seg om å styrke studentenes evne til å bruke språket godt og effektivt innen forskjellige situasjoner og sjangrer. Hovedvekten skal ligge på sjangrer som er særlig aktuelle i lærings- og undervisningssammenheng: lesing og drøfting av faglitterære tekster på akademisk nivå, lesing og drøfting av skjønnlitterære tekster og skriving av akademisk prosa.

Det språkteoretiske studiet skal for det første omfatte beskrivelser og analyser av språkets fonetikk og fonologi, ortografi, morfologi og syntaks. Videre skal ordforråd, ord- og begrepslære behandles. Disse fenomenene skal studeres både i et nåtidig og et historisk perspektiv, og talespråklig og skriftspråklig variasjon og normering skal dekkes. Tekststrukturelle og teksttypologiske innholdsmomenter skal være representert, men det vil variere hvor godt slike perspektiver er dekket i faglitteraturen om de enkelte språkene. Det er ønskelig at studiet av språket i bruk ikke bare er rettet mot tradisjonelle medier og tekstformer, men også inkluderer digital og multimodal kommunikasjon.

Det litteraturteoretiske studiet skal omfatte innføring i elementær teori og enkle modeller for litterær analyse. Studentene skal få en oversikt over historien til muntlig og skriftlig litteratur på det aktuelle språket, og de skal bli godt kjent med et utvalg eldre og nyere tekster som egner som lesning for barn og ungdom i skolesammenheng. Det er ønskelig at digitale og multimodale tekster er representerte.

Organisering og arbeidsformer

Studiet skal normalt organiseres som et deltidsstudium over ett studieår. Om ønskelig kan studiet inndeles i tre moduler à 10 studiepoeng etter følgende modell:

§ Språkteori

§ Litteraturteori og litteraturanalyse

§ Praktisk språkbruk

Det skal benyttes varierte undervisnings- og arbeidsformer, og det skal legges vekt på studentenes egen skriftlige og muntlige aktivitet. Muligheter for kommunikasjon og informasjonsinnhenting, -bearbeiding og -presentasjon ved hjelp av digitale medier må utnyttes.

Vurderingsordning

Studiets evalueringsformer skal omfatte både skriftlig og muntlig eksamensprøve. Der man velger modulinndeling, skal hver modul evalueres for seg.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SPD23-1 og 2SPD23-2 Språkdidaktikk

Emnekode: 2SPD23-1 og 2SPD23-2

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse

Læringsutbytte

Emne 1: Språkutvikling, språklæring og språkutvikling i et tospråklig perspektiv

Etter å ha fullført denne modulen skal studentene

- ha god kjennskap til teorier om forholdet mellom talespråk og skriftspråk
- ha gode kunnskaper om språkutvikling, språklæring og språklig bevissthet i et flerspråklig perspektiv
- kjenne til mål og metoder for språkstimulering og muntligopplæring i morsmålsfag og for vurdering av muntlig språkferdighet
- kunne gjøre rede for hvordan morsmålsundervisning begrunnes i ulike språk- og kulturkontekster
- ha kjennskap til det norske språksystemet og norske grammatiske termer for å kunne sammenlikne med trekk i sitt eget morsmål

Emne 2: Lese- og skriveopplæring

Etter å ha fullført denne modulen skal studentene

- vise god innsikt i teorier om lesing og skriving og lese- og skriveutvikling
- ha god oversikt over forskjellige metodiske tilnæringer til grunnleggende og videreutviklende lese- og skriveopplæring
- vite hvordan litterære tekster kan brukes til forskjellige formål og med forskjellige metoder
- kjenne til ulike metoder for vurdering av muntlig og skriftlig språkferdighet
- kunne vurdere læremidler til bruk i lese- og skriveopplæring

Innhold

Emne 1: Språkutvikling, språklæring og språkutvikling i et tospråklig perspektiv

Innholdet i modulen er organisert i disse hovedområdene:

- Forholdet mellom tale og skrift
- Språkutvikling og utvikling av språklig bevissthet
- Tospråklig undervisning
- Språkstimulering og muntlig opplæring på morsmålet og andrespråket

Emne 2: Lese- og skriveopplæring

Innholdet i modulen er organisert i fem hovedområder:

- Leseteori og leseutvikling
- Skriveteori og skriveutvikling
- Grunnleggende og videreutviklende lese- og skriveopplæring
- Kartlegging og testing
- Vurdering av læremidler

Organisering og arbeidsformer

Emne 1: Språkutvikling, språklæring og språkutvikling i et tospråklig perspektiv

Undervisningen går samlingsbasert, med 9 hele dager pr. semester. Undervisningen blir annen hver uke, med en dag noen uker, og 2 dager andre uker. Mellom samlingene forutsettes det at studentene arbeider selvstendig med faglitteraturen, aktuelle problemstillinger og de obligatoriske arbeidskravene.

Det skal benyttes varierte undervisnings- og arbeidsformer, og det skal legges vekt på studentenes egen skriftlige og muntlige aktivitet. Muligheter for kommunikasjon og informasjonsinnhenting, -bearbeiding og -presentasjon ved hjelp av digitale medier må utnyttes.

Emne 2: Lese- og skriveopplæring

Det vil bli 9 dagsamlinger i vårsemesteret. Mellom samlingene forutsettes det at studentene arbeider selvstendig med faglitteraturen, aktuelle problemstillinger og de obligatoriske arbeidskravene.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Det er obligatorisk oppmøte på samlingene.

Emne 1: Språkutvikling, språklæring og språkutvikling i et tospråklig perspektiv

- en skriftlig oppgave med utgangspunkt i et tema i modulen, innlevering i Fronter. Oppgaven skal bearbeides etter respons fra lærer og legges ut på nytt i Fronter
- et muntlig framlegg i forbindelse med samling
- Deltakelse i to nettdebatter i Fronter der faglige spørsmål diskuteres i mindre grupper. Hver student må legge inn et oppgitt antall innlegg i debattene for å få deltakelsen godkjent.

Emne 2: Lese- og skriveopplæring

Det er obligatorisk oppmøte på samlingene. Studentene skal i løpet av perioden levere inn en skriftlig oppgave knyttet til praksis. Innlevering i Fronter etter underveisrespons. I tillegg skal studentene presentere og vurdere læremidler til bruk i lese- og skriveopplæring i forbindelse med samling. Studentene skal dessuten delta i ett nettseminar i løpet av semesteret.

Vurderingsordning

Emne 1: Språkutvikling, språklæring og språkutvikling i et tospråklig perspektiv

For å kunne gå opp til eksamen forutsettes det at obligatoriske arbeidskrav er gjennomført og godkjent. Vurderingen i modul 1 bygger på en individuell skriftlig eksamensprøve på fem timer.

Eksamensprøven vurderes med gradert bokstavkarakter fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Emne 2: Lese- og skriveopplæring

For å kunne gå opp til eksamen forutsettes det at obligatoriske arbeidskrav er gjennomført og godkjent.

Vurderingen i modul 2 bygger på

- a) en større individuell skriftlig hjemmeoppgave på ca 4000 ord.
- b) en muntlig individuell eksamen på ca 15 minutter. Karakteren på muntlig eksamen vil kunne justere karakteren på hjemmeoppgaven, vanligvis innenfor en karakter opp eller ned.

Begge eksamensprøvene vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2P2GEN21 Pedagogikk - generell

Emnekode: 2P2GEN21

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet i pedagogikk skal forberede studentene på å mestre utfordringer i yrket som tospråklig faglærer i grunnskolen. Det skal også gi grunnlag for personlig utvikling og vekst for den enkelte student. Lærerutdanningskrav om utvikling av faglig, didaktisk, sosial og yrkesetisk kompetanse, samt kompetanse for endring og utvikling, ligger til grunn for følgende mål for pedagogikkstudiet:

- planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere undervisning og annet pedagogisk arbeid
- legge til rette et godt læringsmiljø for elevene, planlegge og gjennomføre relevante tilpassete læringsopplegg og lede læringsprosesser for enkeltelever og grupper
- tilegne seg kunnskap om og ferdigheter i å anvende et sammenlignende perspektiv på språk, kultur, skole og undervisning
- underbygge påstander faglig og kombinere synspunkter i et personlig og praktisk skjønn
- reflektere over forholdet mellom praktiske erfaringer og teoretiske begreper og påstander
- opprette god kontakt og gjennomføre godt samarbeid med elever, kolleger og foresatte
- planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingsarbeid i skolen
- på et faglig grunnlag kunne ta personlig standpunkt til utfordringer i yrket

Innhold

Innhold:

Faget omfatter i hovedsak innholdet i pedagogikkfaget innen allmennlærerutdanningen, konkretisert innen tre hovedområder:

Læreren, eleven og opplæring

- Lærings- og utviklingspsykologi
- Didaktikk
- Observasjon
- Tilpasset opplæring
- Spesialpedagogikk

Læreren og eleven i skolen

- Kommunikasjon og gruppeprosesser
- Veiledningsteori
- Læringsmiljø og lærerrollen
- Skoleutvikling og skolevurdering
- Nasjonale læreplaner og skolens planarbeid

Skolen, læreren og eleven i samfunnet

- Lov og retningslinjer
- Pedagogisk filosofi og idéhistorie
- Forholdet hjem - skole
- Skolens samarbeidspartner
- Yrkesetiske perspektiv

Organisering og arbeidsformer

Studiet er tilrettelagt som et nettbasert fjernundervisningsopplegg med jevnlig fellessamlinger på studiested. Mellom samlingene vil studentene få individuelle oppgaver og gruppeoppgaver som skal besvares skriftlig – til dels også som muntlig framlegg på fellessamlingene

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

1. Oppgaver som skal besvares skriftlig, enten individuelt eller i gruppe, i periodene mellom fellessamlingene. Leveringsfrister vil framgå av semesterplanene. Oppgavene som gis, vil gjenspeile studiets innhold innen de tre hovedområdene. 2. Gjennomføring av praksis i grunnskolen hvor

arbeidsoppgaver vil være observasjon, undervisning og veiledning. Det leveres en skriftlig rapport etter avsluttet praksisperiode. Leveringsfrist vil framgå av semesterplanene. 3.3. Obligatorisk frammøte på fellessamlingene.

Vurderingsordning

Prosjektarbeid (skriftlig rapport og muntlig framlegg) som teller 40 % av endelig karakter.

- En individuell skriftlig prøve på 4 timer som teller 60 % av endelig karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap